

Na urniku: 6. 5. 2020

Razred: 8.c

V današnji uri boš pregledal svoje odgovore na vprašanja o čutilih.

1. Naloga (obvezno):

Spodaj se nahajajo *rešitve* nalog (vprašanja na temo Zgradba in delovanje čutil). Rešitve so tudi v moji spletni učilnici v poglavju Zgradba in delovanje kože. Svoje odgovore natančno preglej in jih, če je potrebno, dopiši, dopolni oz. popravi. Nato mi do konca tega tedna na moj elektronski naslov (sasa.femc@guest.arnes.si) pošlji fotografijo ali sken strani v zvezku, kjer imaš napisane že pregledane in popravljene odgovore na vprašanja o čutilih.

Zgradba in delovanje čutil – rešitve

97) Dopolni!

S čutili sprejemamo dražljaje, ki se na podlagi naših izkušenj oblikujejo v zaznavo. V čutilih so čutilne celice ali čutnice, ki sprejemajo in prepoznajo dražljaje. Iz njih izhajajo živčna vlakna, ki čutilne celice povezujejo z živčevjem. Jakost dražljaja, ki ga čutnice še zaznajo imenujemo dražljajski prag.

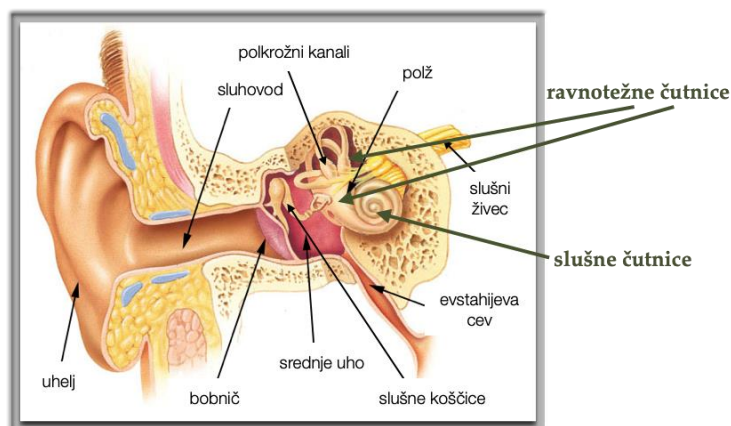
98) Dopolni!

VRSTA DRAŽLJAJA	ČUTILO	ORGAN, V KATEREM LEŽIJO ČUTNICE
<u>zvok</u>	slušne čutnice	uho
sprememba gibanja	<u>ravnotežne čutnice</u>	notranje uho
mraz	čutnice za mraz	<u>koža, sluznica</u>
toplota	<u>čutnice za toploto</u>	koža, sluznica
<u>dotik in pritisk</u>	čutnice za tip in pritisk	koža, sluznica
bolečina	čutnice za bolečino	<u>koža, ovojnice notranjih organov</u>
<u>svetloba</u>	vidne čutnice (čepki, paličice)	oko
plini	<u>vohalne čutnice</u>	nos
raztopljene snovi	okušalne čutnice	<u>jezik</u>

99) Dopolni!

oznaka očesnega dela	ime očesnega dela	naloga očesnega dela
1	šarenica	daje barvo očem, širi in oži zenico
2	očesna leča	lomi žarke
3	zenica	odprtina za prehod svetlobe
4	roženica	lomi žarke
5	vidni živec	prevaja živčno vzbujenje iz mrežnice v možgane
6	mrežnica	vsebuje vidne čutnice

- 100) Kaj je slepa pega?
Slepa pega je mesto na mrežnici, kjer iz zrkla izhaja vidni živec. Slepa pega nima čutilnih celic, zato slike, ki pade na ta del mrežnice, ne vidimo.
- 101) Kaj je rumena pega?
Rumena pega je del mrežnice, ki je najgosteje posejan z vidnimi čutilnicami. To je tisti del očesa, na katerem nastane najostrejša slika predmeta, ki ga opazujemo.
- 102) Kakšna je razlika med čepki in paličicami?
 - Čepki so vidne čutnice, ki zaznavajo barve. Človeško oko ima tri vrste čepkov, in sicer za rdeči, zeleni in modri del svetlobnega spektra.
 - Paličice pa so vidne čutnice, ki se odzivajo na svetlobo katerekoli valovne dolžine. So bolj občutljive na svetlobo.
- 103) Kje vidne čutnice ležijo?
V mrežnici.
- 104) Kaj prikazuje skica na desni?
Skica prikazuje prilagajanje očesne leče na gledanje od blizu in daleč (akomodacija). Pri gledanju od blizu se leča zadebeli, pri gledanju bolj oddaljenih predmetov pa se splošči.
- 105) Čemu služi Evstahijeva cev in kako se še imenuje?
Evstahijeva cev ali ušesna troblja predstavlja povezavo srednjega ušesa z žrelom. Skoznjjo se izenačuje tlak na bobnič, da je ta vedno ravno prav napet.
- 106) Označi dele ušesa! Na skico napiši tudi kje ležijo slušne in kje ravnotežne čutnice!



- 107) Opiši, kaj se dogaja v čutilih in živčevju, ko zaznamo nek vonj?
Snovi, ki v plinastem stanju prispejo v nosno votlino, se raztapljajo v sluzi v nosu. Te snovi vzdražijo dlačice vohalnih čutnic, ki dražljaj spremenijo v vzburjenje. To se po vohalnem živcu prenese v središče za voh v velikih možganih.
- 108) Opiši, kaj se dogaja v čutilih in živčevju, ko zaznamo nek okus?
Snovi, ki se raztopijo v slini, vzdražijo dlačice okušalnih čutnic. Te pa vzburjenje prenesejo do okušalnega živca po katerem potuje informacija v velike možgane.